

Åpningsgudstjenesten, Kirkemøtet 2015 i Nidarosdomen
 Prekentekest: Lukas 24, 36-43
 Tunsberg biskop Per Arne Dahl

Der det nye livet lever, der tar ingen veier slutt

La oss be: «Kjære Jesus. Mett oss med din nåde, så vi ikke er sultne når vi møter hverandre. Amen».

Etter vigslingsgudstjenesten i Tønsberg i fjor skulle et barnebarn overnatte. Og vesle Elias var oppspilt etter dagens begivenheter. Både Elias og jeg hadde ved sengetid behov for debriefing. Elias sa: « Du Beppe. I dag ble du bisskop i den store skirka. Er det sånn nå at du skal gå rundt og si at Jesus finns?» «Ja, svarte jeg, sånn er det!» «Kan`ke jeg få bli med a?» kom det kjapt fra femåringen.

Vi er mange her med det samme ønske når vi er samlet til Kirkemøtets åpningsgudstjeneste: Og vi vet at foran oss er en ukes samtaler og diskusjoner om en mengde kirkelige tema som vil vekke engasjement og reaksjoner. Saker trigger oss. Omstridte tema får oppmerksomhet. Men det er stille rundt Jesus for tiden. Få provoseres eller begeistres av ham. Det er lenge siden folket ropte «Hosianna» og sang seg til mot. Og det er lenge siden folk hånte ham i høymælt protest. Jesus verken hylles eller hånes, hedres eller skjelles ut. Ikke merkelig at den engelske dikteren Studdert Kennedy skrev:

When Jesus came to Birmingham,
 they simply passed him by.
 They never hurt a hair of him,
 they only let him die.

Gud tja, men Jesus? Responsen vil variere noe fra bispedømme til bispedømme. Men felles er at den lidende Kristus i dag ikke blir korsfestet av folket, men heller ignorert og forsøkt fortiet. Mon tro om ikke det samme skjer med den oppstandne Kristus? En skjønt, den danske presten og forfatteren Kai Munch som ble tatt av dage av nazistene etter en gudstjeneste, bare 44 år gammel, er mer nysgjerrig og ærgjerrig på Mesterens vegne enn som så. I en av sine siste prekener talte han om hovedbudskapet i sitt skuespill ORDET: «Kristus visker meg i øret: la dem slå oss i hjel langfredag. Vi lurar dem påskemorgen».

Ja, gjør vi nå det? Eller er det blitt like stille om Jesu oppstandelse som omkring Jesu lidelse og død? «Mens disiplene snakket om dette sto Jesus selv midt iblant dem og sa: «Fred være med dere». De ble forferdet og redde fordi de trodde de så en ånd. Men han sa til dem: « Hvorfor er dere grepet av angst, og hvorfor våkner tvilen i hjertet deres? Se på hendene og føttene mine. Det er jeg. Ta på

meg og se! Dermed viste han dem hendene og føttene sine». Det var ikke rart at de tvilte når han noen dager i forveien etter dramatikken rundt langfredagens brutale død, og oppstandelsens forvirring, fortalte dem at de skulle gå i forveien til Galilea for å møte ham der, helt personlig.

I dag er det 9.april. Slik denne dagen, den 9. april, i vår nyere historie ble et angrep på land, folk og fremtidshåp, ble disse dramatiske påskedagene i Jerusalem et massivt angrep på folkets forhåpninger om en jordisk befrier og Messias: «Og vi som hadde håpet at det var Han som skulle utfri Israel» sa de. Men den gang ei, tenkte de da. Nå tenker nærmere halvparten av vårt folk at vi klarer oss godt uten Gud og vi klarer oss enda bedre uten ham som i sitt ord står midt iblant oss i dommen og sier: «Det er jeg. Ta på meg og se». Jeg er ikke kommet for å ødelegge liv, men for å ødelegge det som virkelig kan ødelegge liv.

Jesus, som de siste tre årene før påsken i Jerusalem hadde møtt barn, ungdom, kvinner og menn og satt dem fri, gitt dem verdighet, fått dem til å reise seg og børstet skam og mindreverd av deres skuldre, Han er her nå og sier: «Se på hendene og føttene mine. Det er jeg!» Sann Gud og sant menneske, slik Efraim Syreren hyllet Mesteren på 300-tallet:

Om han ikke var et menneske,
hvem var det da som lå i krybben?
Om han ikke var Gud,
til hvem var det englene sang lovsanger?

Om han ikke var menneske,
hvem var det da som hang på korset?
Om han ikke var Gud,
hvem rystet jorden i dens grunnvoller?

Om han ikke var et menneske,
på hvem sin kropp kjente Tomas sårene etter naglene og spydet?
Om han ikke var Gud,
til hvem ropte Tomas i tilbedelse: «Min Herre og min Gud!»

Nå hadde Jesus i lang tid vært på vei mot Jerusalem, på vei mot egen død med sorg slik han hele veien kjempet mot andres død og fortvilelse. Som om han sa- Du er mer enn ditt livs største nederlag, sa han. Du er mer enn det du ikke fikk til og mer enn den krenkelsen du ble utsatt for. Du er et helt liv. Jesus kjempet mot døden for å la livet seire.

«Hva betyr dette, å følge etter Jesus mot døden?» ble den danske presten Johannes Møllehave spurt om i et portrettintervju, og han svarte: «Slik døden er kald, ønsker Jesus at vi skal følge ham for å gi hverandre varme. Slik døden er taus, utfordrer Jesus oss til å snakke med større varme, vennlighet og verdighet

om og til hverandre. Og slik døden er følelsesløs, vil Jesus at vi sammen med ham gir kvinner og menn tilbake evnen til å vise følelser og dermed gjenfinne vår helse og glede.» Og Møllehave roper etter journalisten, Gitte, «Husk, at det haster!»

Det haster med å høre på hverandre uten fordommer! Det haster med å bevare kirkens enhet! Det haster med å realisere kirkens visjon som en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke. Ja, det haster med å ta imot alt det den oppstandne ønsker å gi oss av nærvær og nåde i ordet og ved bordet. Det handler om å la Jesus bli levende i vår virkelighet slik at avstanden mellom Galilea, Grong og Groruddalen kan minimaliseres og vi kan la oss utfordre av Jesus som frelser og herre. Vi følger Jesus fordi det gir en dyp mening . Vi følger den eneste som er veien uten å være i veien.

Om disiplene leste vi at da de i sin glede enda ikke kunne tro, men bare undret seg, spurte han dem, slik han spør oss nå, så menneskelig og trivielt: Har dere ikke noe å spise her? Jodda! De gav ham «Ichthys.» Fisken, det første kristne symbol, som betyr «Jesus, Kristus, Guds sønn frelser». «Det er jeg,» sa Jesus. Nesten som å høre: «Dette er Jesu legeme. Dette er Jesu blod. Kom, for alt er gjort ferdig!»

For to og et halvt år siden døde en god venn, Per Tveit etter mer enn tyve års slit med MS. Per var kirkemusiker og komponist i Sandefjord. Og apropos Kirkemøtets hovedtema i 2015: Kirke, helse og livsmestring, ble han i sitt siste leveår spurt av en velmenende kar: «Hvordan går det med helsa, da, Tveit?» «Helsa? svarte Per. Den har jeg mista for lenge siden min gode mann. Men jeg er åndsfrisk!»

Da det nærmet seg livets slutt søkte han stadig mot bordets gleder. Han oppsøkte svært gjerne nattverdbordet i en av byens kirker, som også var dekket under hans begravelse i Sandar kirke. Men han dro også gjerne til Halvorsens konditori hvor han mot slutten ville ha et siste måltid sammen med kameratene. Det ble bare smuler og dråper på Per. Han var svært skral. Men han ba oss innstendig nyte glasscola, rekesmørbrød og Napoleonskake. Per ble høytidelig og takket oss for reisefølge gjennom nesten 50 år. Vi ble svært rørt. Og i det jeg la kortet på bordet for å betale, kommer konditoren sjølv, i sin hvite uniform og sier: «Guttær, jeg har sett dere, og vil bare si at alt er på huset!»

Kanskje ikke merkelig at Inge Lønning i sitt avskjedsintervju med avisen Vårt Land, like før sin død, sa: «Det viktigste er ikke hva vi får til, men hva vi får.» Sammen med de som møtte den oppstandne ved påsketid i Galilea aner vi at det ikke handler om å forstå og fatte, men om å få del i det uforståelige og

ufattelige. Den ufattelige sammenhengen som en av dem, Peter opplevde mellom de tre fornektelser og de tre utfordringer til å følge Jesus etter, tross alt. Har du meg kjær, Peter, så følg meg, sa Jesus til sin venn. Og Peter gjorde som Jesus ba han om.

«Kan`ke jeg få bli med?» spurte Elias, og jeg spør inn mot prekenens avslutning: Hva med meg? Er jeg rede til å følge Jesus og spørre: Hva vil du med mitt liv?

Gang på gang sier han «Følg meg!» og like ofte sier han «Frykt ikke!

Like før påske var blomsterkunstner Finn Schjøll med på medarbeiderfest i Domprostiet i Tønsberg, og jeg spurte hva han gjorde når han ikke helt visste veien. Svaret kom kjapt: «Da tenker jeg: Hva ville Jesus ha sagt og hva ville mora mi ha gjort».

Men hva betyr det for oss å følge Jesus? Han lærer oss på nytt og på nytt i evangeliene hvor avgjørende det er at vi møter ham som den korsfestede og oppstandne, og deretter følger etter ham på vei fra Galilea til Groruddalen og Grong. I dag møter Han oss her i Nidarosdomen og sier: «Følg meg!»

Hva betyr det for våre samtaler og diskusjoner på kirkemøtet at vi følger Jesus? Hva betyr det i vårt arbeid med gudstjenestefeiring at vi følger ham? Hva betyr det i vårt engasjement for rekruttering til kirkelige stillinger at vi følger ham? Hva betyr det for vårt miljøengasjement å følge Jesus? Hva betyr det for vårt forhold til barn, ungdom og eldre at vi følger Jesus? Hva betyr det for oss når Jesus ber om at vi alle må være ett? Vi er da ikke en forsamling av *menigheter*. Vi er et fellesskap av *menigheter* der vi utfordres til ikke å tolke forskjellighet som fiendtlighet, men som uttrykk for et kompletterende mangfold.

Hvordan kan vi som kirke følge etter Jesus slik at flere ønsker å si som Elias sa: «Kan jeg få bli med?» Da må vi i alle fall sørge for at det ikke er stille om Jesus, men at vi snakker om ham og gjør ham kjent som en som er umistelig for oss.

En av dem som villig ble med, var før nevnte Per Tveit. Hans gravstein i sort granitt er utformet som et flygellokk. Der står de første ordene i den salmen som Per sammen med kirkerådets Vidar Kristensen har gjort til en kjær salme i vår nye salmebok og som vi nå skal reise oss og synge:

«Der det nye livet lever, der tar ingen veier slutt.»